

NUHUN

Gemisi

Çarşamba Günleri Çıkar

Siyasi Mizah Dergisi

HEDİYESİ 10 KURUŞ

BÜTÜN DÜNYA HALKLARI BARIŞ İÇİN SAVAŞIYOR

**Ha kapı kulları,
Ha köy ağaları...**

G enel seçimlerin vaktinden evvel yapılacağı söyleniyor. Meclis, Martta kendini feshedecekmis; ve arkadan hemen seçimler yapılacaktı. Bu haberler eger doğru ise, -ki doğruya benziyor- milletvekilli seçimlerine iki, iki buçuk ay gibi nispeten kısa bir zaman kaldı demek. Ve bu duruma göre demokrat partinin yayınladığı son beyanname de seçim mücadelesinin ilk çatışması sayılmak gerek.

Ne Deniyor bu beyanname de?.. Muhafiz partilerin kuvvetli sayılan Demokrat Parti diyor ki: «Önümüzdeki seçimler mutlaka dürüst olmalıdır. İktidar partisi geçen seferki gibi baskı yaparak seçim neticelerini kendi lehine çevirmeğe kalkarsa, Demokratlar seçimlere girmemek kararını verebilirler. Seçimlere girsek bile, sonradan Meclisten çekilebiliriz.»

Beyannamenin özü bundan ibaret. Bir de: «Husumet andından vaz geçildiği anlaşılıyor. Elbette ki seçimlerin dürüstlüğü şarttır. Ama seçim mücadelesinin başladığı şu günlerde demokrat parti kongresinin, bundan başka söyleyecek şey, desecek dava bulamamış olması, resmi muhalefet hesabına bir başarı sayılmıyacağı gibi, işlerin iç yüzünü göstermek bakımından da pek mânâlıdır.»

Ele alınacak mesele mi yoktu? İktidar partisinin şahsi politikası, hataları, ihmalleri yüzünden bugün, memleket Amerikan himayesine girmiş; milli bağımsızlığımız çignenmiş; bütçemiz, maliyemiz alt üst olmuş; ticaretimiz, sanayimiz, ziraatimiz iflâsa yüz tutmuştur. Bunların sonucu olarak da: pahalılık, işsizlik, sefalet... Ortada bu olaylar dururken; bu ele tutulur dâvaların değilmesi, iktidar partisinin bu işlerdeki sorum luluğunun ortaya koymasına gerekir: ötedenberi bu konulara yanaşmayan demokratların, şu seçim arifesinde «dürüstlikten» başka ele alacak mesele bulamamaları, onların da iktidar partisinin hamurundan olduklarını bir kere daha ispat etmiştir.

Hattâ bu iflâsine, Millet partisini de eklyebilirsiniz. Bunların hiç biri halkın partisi değildir: hepsi de başka başka zavıyelerden olmakta beraber, hep aynı zümrenin menfaatlerini halka karşı savunan teşekküllerdir.

Halkçılıkları da, Demokrathiklerini de, milletçilikleri de yalnız adlarındadır onların. Aralarandaki kavgaya bakıp aldırmiyalım: Post kavgasıdır.

Önümüzdeki seçimlerin dürüst olup olmaması meselesine gelince: Bizden bizim içimizden çıkma, gerçekten halkın olan bir parti seçime katılmadıktan sonra, bunlar ister dürüst olmuş, ister hileli, ister fesatlı... Çünkü iş başına ha «Kapı kulları» gelmiş, ha «köy ağaları» seçilmiş; bizce fark etmez. Nasıl olsa her ikisi de bizden değil onkarn...

Harp hazırlığı:
Amerikanın harp hazırlığı yaptığını gösteren yeni ipuçları var:

Yeni Amerikan bütçesinde millî savunmaya 14 milyar dolar ayrılmış. Bu para, bütçenin hemen hemen yarısı. Sonra, Amerikanın peyklerine yaptığı askeri yardım da artırılmış... Bunlar için mangiz tarafı... İşin politika

sına gelince, o da şöyle: Japonya ve Okinava ve Filipinlerin zaptedilmez «Amerikan kaleleri» olduğu açıklandı. (Hani Amerikalıların kimsenin toprağında gözü yoktu?) Arkadan Çin Hindine ve Hindistana askeri yardım yapılacağı da ilân edildi. İran ellerinde, Çiçekçi işbaşına gelince Suriye de tekrar ellerine geçti, Suudi Arabistan zaten avuçların daydı. Böylece Asyanın Güney doğusu, güneyi ve batısı Amerika hesabına harbe hazırdır demektir.

Şimdi Avrupaya geçelim: Atlantik paktına dahil batı memleketlerinin Türkiye ile Yunanistanın halleri malûm. Bu hafta, Amerikanın Yugoslavyadan da yardımını esirgemiyeceği haberi gel-

di. Alâ!.. Arkadan Franko ile barış görüş olacağı haberi... Ve böylece harp çembere tamamlandı efendim.

Kolombo konferansı:
Peke, İngiltere ne olacak? Koca imparatorluk kayna-yıp gidecek mi? Amerika, elbetteki dostumuzdur. Mil-yarlar borçluyuz Amerika-ya. Hattâ üçüncü dünya harbinde omuz omuza aynı düşmana karşı da döğüşebiliriz. Lâkin; ticaretimizi kap-tırmayız onlara. Değil mi efendim? Dostluk başkaaa, alış-veriş başka şey. Onun için İngiliz bezirganlarının temsilcileri evvelâ, şu söğüp saydıkları Kızıl Çin yok mu? İşte onu tanımakla işe baş-ladılar. Amerikalılar homurdandı ama, neylersin olan oldu bir kere. Derken efendim koca imparatorluk temsilcileri Kolomboda toplan-

dılar. Açıklananlara bakılırsa bu, komünizmin uzak doğudaki gelişmesine karşı çareler aramak için bir toplantıdır. Elbetteki Kolombo konferansında bu iş de görüldü. Fakat, İngiliz İmparatorluğunun Amerikan emperyalizmine karşı nasıl korunacağı; uzak doğudaki İngiliz pazarlarının ne gibi

(Devamı 4 de)

Seçim meselesi Geçim meselesi

Bir faaliyetir gidiyor: Demokrat Parti gizli gizli kongreler topluyor, Halk Partisi toplantılar yapıyor, Millet Partisi kafa patlatıyor. Bir şeyler, gitmeler, gelmeler, demeçler, zabıtlar, idare heyetleri seçimi tartışmalar, atışmalar, kakışmalar, istifalar, kararlar, gırla. Gören de şahiden bir şey oluyor sanacak.

partililer bugüne kadar olduğu gibi bugün de memleketin bu en mühim zamanın da bile bir tek şey için didiyor, parçalanıyorlar: Seçimi kazanmak, dört sene daha geçimlerini garantilemek için koşuyor ve konuşuyorlar. Onlar için seçim, geçim demektir. Seçimi kazanmak geçimi kazanmak demektir.

Gerçi bizim için de öyle ama tersine: onların seçimi kazanması bizim geçimimizi kaybetmemiz demek.

Başbakan'ın beklediği mucize

Başbakan Şemseddin Günaltay ilk Başbakan olduğu günlerde bir hikmet söylemiş ve: «Bu bozuk düzen iktisadi hayatımızı düzelterek bir mucizenin vaki olacağına inanıyor ve iman ediyoruz» demisti.

Galiba kimse farkında değil, bu mucize çoktan vaki olmuş bulunuyor! Evet, bir millet yemeden, içmeden yaşıyor... Hayat yüzde 1500 pahalı olduğu halde 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100, 120, 130, 140, 150 liraya kadar çalışan devlet kasasından, hususi müesseseden aylık alan 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 nüfuslü aile geçindiren ve «hayret» bir tek efradı hâlâ ölmemiş bulunanlar vardır. Yine memlekette yüzlerce, binlerce işsiz, güçsüz, yersiz yurdsuz var, ve yaşıyorlar, henüz ölmemiş bulunuyorlar.

Acaba, başbakanın beklediği mucize bu mu idi? Serçe

Neden acaba?

Acaba bütün bu hümmalı faaliyet, bu koşuşmalar, bu didişmeler niçin? Memleket halkının derdine,, işsizliğe, vereme çare bulmak için mi? Yoksa bütçe açığını, ticaret açığını kapatmak için mi? Belki de baş kaldıran irtica, ezmek, elden giden istiklali yeniden kazanmak içindir?

Hiç birisi değil

Hayır, hiç birisi değil. Bu

Yine Truman

Şu Truman'a bitiyorum vesselâm! Adam açık konuşuyor.

4 ocakta verdiği nutukta «diğer her hangi bir millete kıyasen istikbal için en büyük imkân ve ihtimallere sahibiz» diyor.

Bitti! Gördünüz mü? Bizim gibi memleketlerin istikbali karanlık olsa bile onlarınki aydınlık ya! Siz ona bakın!..

Oh elhamdulillah, Allah bugünleri de gösterdi. Epey sıkıntı çektik (daha da çekeceğimizden başka!) Ama hiç olmazsa Amerikanın istikbalini garantiledik!..

Nuh çarpıyor: 1

«İsmet Hulusi İmsets diye birini tanıy mısınız? Nafile zihinli yormayın, bırakın da adını bir mürettip hatasıle soyadı yapan bu açığız size kendini tanıtsın:

«Ben, «Gazeteciyim... «Mesleğe girdiğim zaman çocuk sayılırdım. Şimdi yaşlı bir adam sayılabılırım... Müserref olduğunuz değil mi? Ama her halli yüksek «Ben» ile tek başına bir satırı dolduran bu sayın bayım «şimdi yaşlı bir adam sayılabileceğine inanır mısınız? Eğer gerçekten böyleyse «Yaş icabı» türkçe yazmayı unutmüş olmalıdır.

Bay İmset «Son Posta» gazetesinin 16 Ocak tarihli sayısında «Nuh Dedes» nin sakalmı çekmeğe yeltenmiş. İncir çekirdeği doldurmayan bir sürü lâkirdiyi geveledikten sonra ağzından baklayı çıkarıyor: Nuhun Gemisinin:

«Karikatürleri yıkıcı.

Yazıları yıkıcı...» imiş.

B. İtmes, yahut İsmet veya İmset bu iki cümleyi yazıp imzasını atsaydı: Elhak öyledir bayım. Karikatürlerimiz de, yazılarımız da bütün boş beyinler, fikir züğürtleri, emperyalizm simsarları, vurguncular, softalar için yücüdür. Bunu söylemekle «Nuhun Gemisi» ne iltifat buyurmussunuz derdik. (Onun gibi yazalım):

Fakat:

Biraz aşağıda...

Çıkıyor bakla ağzından:

«Nuhun Gemisi bu memlekette nasıl çıkabilir, bu memnuanın çıkarılmasına nasıl müsaade ederler? Bunu anlamıyorum.»

(Devamı 3 üncü sayfada)

İş ve işçi bulma kurumu ve işçilerimiz!

Yurdun dört bir köşesinde günden güne artan işsizliği önleyecek hiç bir tedbir alınmıyor Aksi gibi hükümet de içinde bulunduğu fa- silt daireden kurtulmak istediğini de duymuyor. Bu işin sonu nereye va- racak?

— Pekî ama işsizlere iş bulmak için kurulmuş bir Genel Müdürlük var. Her tarafta şube açtı. İşsizle- re buralara baş vurup iş bulsalar ya!

Diyecekler bulunacaktır. Ama, boş! Bu iş ve işçi bulma kurumu deve kugundan da beter bir halde. Daha geçenlerde Ankarada yapı- lan kongrede işçiler bu teğekkülle- rin mahiyetini öyle belirttiler ki, çalışma bakanının suratı dört ka- rış olsa idi hakkı vardı.

Sakin:
— Şu işçiler de hiç bir şey be- genmiyorlar! diye büyük büyük laflara kalkışmamız. Zira söyle- nenleri siz de duysa idiniz:

«— Benden de al o kadar!» der ve bu İş ve İşçi Bulma Kurumuna yüklenirdiniz. İsterseniz orada söylenenleri anlatayım:

Efendim! Kurumun bir çalışma raporu var! Raporda Kurumun an- cak yirmi iki bin yetmiş yedi kişi- ye iş bulduğu söyleniyordu. De- mek ki senede en az kırk bin kişi işsiz, güçsüz kalmış! Kurum sunu yapmış, Kurum bunu yapmış. A- ma kardeşim işçi delegesi söz aldı, dedi ki:

— İşsizlik olduğu muhakkak! Fakat bu Kurumun işçiyeye iş bul- duğu muhakkak değil. Çünkü biz biliyoruz ki, işsiz kalan işçilerin ancak yüzde yirmisi iş bulmuştur. Onlar da kendi gayretleri ve iş ü- retmelerini kırmak sayesinde. Çünkü Kurum Müdürü sadece rahat ra- hat maaşını alıp meruken koltu- gunda keyfine bakıyor. İki üç me- mur da kaloriferli odalarında tat- lı tath muhabbet ediyorlar. Usta bir tesviyecî hakkını aradığı için patron tarafından kapı dışarı edi- liyor. Tesviyecinin şehrin dört bir tarafına baş vurup:

«— Ben tesviyeciyim. Hem de bu işin ustasıyım! Bana iş veri- niz!» demesine ne parası kâfi, ne de günün sekiz saati. Ne yapacak bu işçi? «Şurada bir İş Bulma Ku- rumu var. Oraya bir uğrayım!» diyecek. İşte o işçi İş Bulma Ku- rumu Müdürünün kapısını korka korka vuruyor. İçerde horuldayan müdür şekerlemesinden uyana- rak:

«— Gel!»
Diye bağırıyor. İşçi bir haftadır işsiz. Cebinde para kalmamış. Ev de karısı «Ekmek» diye sızlan- mağa başlamış. Bunu usulca söy- lüyor. Müdür yüzüne şefkat mas- kesi takıyor:

«— Ah evlâdım! Güzel söylü- yorsun! Fakat bugünlerde patron- lar hep marangoz istiyorlar. Tes- viyeciler için bize müracaat eden yok ki! Ne yapalım? Mamaafih i- çeriye gir. Oradaki memura adını,

adresini yazdır. Belki beş on ay- da bir istiyen çıkar!»

Boynu bükülen işsiz tesviyecî ümitsizlik içinde çıkıp gidiyor. İ- çin aksilğine bakın! Komşusu bir marangoz arkadaşını dairenin ka- pısında görüyor:

«— Ne o yahu? Buralarda ne arıyorsun?»

«— Ne olacak? Patron yol ver- di!»

«— Hiç merak etme! Şimdi mü- dür söyledi. Marangoz isteyenler çokmuş!»

«— Deme yahu!»

«— Namussuzum yalan söylü- yorsam. Şimdi müdür söyledi!»

İşsiz marangoz içi sevinç dolu kapıya güm güm vuruyor. Henüz uyumağa vakit bulamıyan müdür sertçe:

«— Gir!»

İşçi içeri girer girmez:

«— Niye kapıyı kırarak gibi vuruyorsun? Omründe kapı gör- medin mi? Ne istiyorsun?»

İşçinin tepesi atıyor:

«— Kapı görmedim olur mu? Ben marangozum! Hep kapıları biz yaparız. Fakat bugünlerde iş- sizim de...»

«— Biz ne yapalım? İnşaat mal- zemesi pahalı diye kimsenin ev yaptığını yok. Bu yüzden maran- goz istiyenler bize müracaat edip işçi istemiyorlar...»

«— Aman efendim...»

«— Uzun etme! İş yok dedik yat!»

Ve müdür elindeki tesbihi tıkır- datarak yüzünü çeviriyor.»

=====

Bu memleket hangisi

(Geçenlerde bir gazetede, tertip hâtası olacak başı so- nu olmayan bir yazıya rast geldik. Târif edilen memle- ketin neresi olduğunu bir türlü anlayamadık. Bakalım siz işin içinden çıkabilecek misiniz)

Seçimlerde zor kullanılmak- ta, halk zorla sandık başına getirilmektedir. Halk is- tedliğini seçmekte serbest değildir. Memlekette hürri- yet namına bir şey kalma- mıştır. Hapishaneler adam almıyor. Köylüler toprakla- rını kaybetmişler, aç ve se- fil şehirlerde dolaşmaktadır. Sözde sendikalar hüküme- tin birer oyuncaklarıdır ve sefalet bütün memleketi kaplamıştır. Hükümet bu çık- mazdan memleketi kurtar- mağtan âcizdir. Halk arasın- daki hoşnutsuzluk azami- bir hadde varmış bulunur. Memleket tamamiyle di- şardan idare edilen bir peyk halindedir.

Bütün bunları anlatan, İş ve İş- çî Bulma Kurumunun sahte rolli- nü belirten işçi sözlerine devam e- dip başka bir meseleye dokundu:

«— İş ve İşçi Bulma Kurumu millettin başına yük olmaktan ve işsiz bir kaç memura bol maaşla iş bulmaktan başka bir işe yara- mıyor. Kendi vazifesinin ne oldu- ğunu düşünmüyor da üstelik işçiyi istismar eden bir sürü simsar, ara- cıya, iş kâhyasına hüviyet veriyor ve:

«— Siz, istiyenlere iş bulma işi ne devam edin. Yalnız bir şey var: Sizin iş bulduğunuz işçileri güya ben işe yerleştirmiş olayım. Bana kayıplarını bildirin. Böylece ista- tistik işimiz yoluna girsin!»

İşsiz işçilerin sırtından kahve- hane işleten simsarlar da:

«— Hay hay!»

Diyorlar. Ve böylece İş ve İşçi Bulma Kurumu da senede beş altı yüz bin lirayı eritiyor.

Ama Ankaradaki kongrenin bir faydası olmuş.

Bu Kurumun iş bulmadığı an- laşıldığından şuna karar verilmiş.

«Bundan böyle gerek işçi ve ge- rekse iş veren mutlakla İş Bulma Kurumuna baş vuracak ve «Şu iş için adam istiyorum» diyecek. Son- ra işsiz kalan işçiler de «Şu işten anlarım. İş arıyorum!» diye kay- dını yaptırarak. Bunları yaptırma- yan, kendi kendilerine iş bu- lan işçiler işlerinden çıkarıla- cak yerlerine de kuruma baş vu- ranlar yerleştirilecek?

Né âlâ iş değil mi?

=====

Bu memleketin sahibi yok mu?

Tipiden göz gözü görmediği gün- dü... İdarehanemize yarı çıplak bir yurtdaş gelip para istedi... Titrirdi... Dilenci de değildi... (Sanki dilenci olsa ne değişir. O da başka) Oturttuk. Bir çay is- marladık... Biz sorduk, o anlat- tı:

«Egim, dört aydır İstanbul sokaklarında işsiz sürünüyorum. İki hafta bir inşaatta çalıştım, hepsi o kadar... İş var diye geldik İstanbul'a, lâkin yok. Benim gibi yüzlerce uşak sokaklarda işsiz dolaşiyor, iş arıyor. Geceleri han- dükkan köşelerinde yatıyoruz... Bize ne iş, ne yer gösteren var... Bu memleketin sahibi yok ki bey, dardımızı kime anlatacık...»

«— Pekî neden çıktın memleket- ten?»

«— Bey, geçindirmiyor gayri top- rak bizi. Benim yüz dönüm bir tarlam var. Ortakçılık da edio- rum, küt kanaat geçiniyorduk. Lâ- kin bu yıl ağa, traktör kiraladı, kendi sürdü toprağımı, bize iş kal- madı... 100 dönüm geçindirir mi sekiz nüfusu, yemek ister, glye- cek ister, üstelik hükümet vergi ister, kolay mı? İstanbulda zen- ginler apartman yaptırıyor dediler, iş var dediler, hep uşaklar yola çıktık... Lâkin iş yok... İş olsa da ne ki, adamın buğazına bile yetmiyor... Memlekette çocuk çocuk ne yapıyorlar kim bilir, bu karda kıyamette?. Hangisi öl- dü, hangisi kaldı?»

Toprak sahibi, olan (artık top- raksızın hâlini siz düşünün) ver- gisini ödeyen ve İstanbul sokakla- rında aç dolaşan bu Türk köylüsü ne memleketin efendisi ol- duğunu söyleyecektik, fakat utan- dık...

Mamafi utanmayanlar yine söy- lemekte devam edebilirler.

MÜJDELER OLSUN!..

Sermaye tellalı genaral-roller ayrı ama oyun bir - yarı müstemleke kanunları

Memleketimize sel gibi Amerikan Sermayesi akacakmış

Sermaye tellalı general:

Amerikan büyük finans- man (yani mali sermaye- darlık) müesseselerinden «Dillon Read Co.» şirketi- nin idare meclisi reismuavini general William H. Draper geçen hafta memleketimize geldi. General sebebi ziya- retini gazetecilere şöyle an- latıyor:

«Amerikanın en büyük fi- nansman müessesesini tem- silen Japonya, Pakistan ve Hindistan dolaylıktan son- ra Türkiyeye geldim. Bu memleketlerdeki umumi iktisadi vaziyetleri tetkik ede- rek plâsman (yani Ameri- kan sermayesi yatırmak — Nuh) imkânlarını araştı- rdim.»

Roller ayrı ama, oyun bir!

General Draper, geçen se- ne de memleketimize gel- mişti. Ama bir farkla:

Amerika Birleşik Devlet- leri Harbiye nezareti müste- şarı olarak! O zaman gene- ral cenapları Türkiyeyi garp demokrasisinin ileri kara- kolu filân diye övmüş, Tür- kiyenin her an demokrasiyi (yani Amerikan petrolleri- ni) müdafaa için harbe ha- zır olduğunu ilân etmiştir.

Sayın generalin o ağızla- rının ve komplimanlarının hikmeti şimdi anlaşılıyor.

Yarı müstemleke kanunları

General Draper Türk hü- kûmetinin ve iş adamlarının Amerikan sermayesine bü- yük bir alâka gösterdiğini söylediğinden sonra: «Ancak henüz bu husustaki lüzumlu kanunların meclisten çık- madığını öğrendim» diyor ve sunları ilâve ediyor:

«... Johnson ve Barkerin hazırladıkları plân tahak- kuk ederse Türkiyeye geniş bir şekilde Amerikan serma- yesi akacaktır.» Bu sözlerde hem bir tenkid, hem de bir direktif edası var. Hiç, me- rak buyurmasınlar. Milli ek- onominin kökünü kurut- mağa azmetmiş olan ve Lo- zan muahedesiyle kaşandığı- mız iktisadi istiklâlî (Bu is- tiklâlîin şampiyonu olarak ö- vündükleri halde) kendi el- lerile Amerikan sermayesi- ne peşkeş çekenler, yakında bu kanunları çıkarmakta ku- sur etmiyeceklerdir!

Her halde sabık Ameri- kan harbiye müsteşarı ve bu gündü sermaye tellalı gene- ral memleketimize üçüncü teşriflerinde, Türkiyeyi, Ja- ponya, Hindistan ve Pakis-

tandan önce Amerikan ser- mayesinin cirit meydanı ola- rak bulacağından şüphesi ol- masın. Meğer ki, umulma- dık bir şeyler ola!..

Demokrasi Cennetinden manzaralar

Amerikada bugün takip edilen politikanın dünya gö- rüşünü yaymak ve propa- gandasını yapmak için çı- kartılan (Readers Digest» dergisinin 1949 daki neşri- yatından okuyucularımızı da haberdar etmeyi faydalı buluyoruz.

25.000.000 Amerikalı müz- min şekilde hastadır. (Ocak sayısı, sayfa 77).

Normal ölümlerden gayri senede 30.000 Amerikan va- tandası kazalardan ölmek- tedir. (Nisan sayısı, sayfa 90).

En son klinik araştırma- ları yetişkin Amerikalılar- dan yüzde 75 inin iyi beslen- memiş olduğunu göstermek- tedir (mart, sayfa 70).

Kendine doktor süsü ve- ren 25.000 şarlatan tesbit e- dilmektedir. (Şubat sayısı, say- fa 33).

Serbest rekabet ve teşeb- büs sayesinde küçük teşeb- büsler, büyükleri tarafından yutulmaktadır. Son üç yılda yarım milyon kadar küçük teşebbüsün top atmasına kar- şılık 2.250 büyük şirket ku- rulmuştur. (Ekim, S. 19).

1940 danberi, 6000 kadar mektep hocasızlık yüzün- den kapanmıştır. (Şubat, sayfa 11).

Her yıl 15 milyon Ameri- kan vatandaşı işsizdir. (O- cak, S. 81).

Amerikada her 18 saniye- de tehlikeli bir cinayet işlen- mektedir. (Mart, S. 22).

İşte, doğrudan doğruya bir Amerikan dergisinden a- lınan satırlar.

Bu «Sözde Demokrasi cen- netini» ballandıra ballandı- ra anlatıp, Amerikan propa- gandası yapanların ya ak- lından, yahut da samimiye- tinden gayet haklı olarak şüp- he ediyoruz.

DEMOKRAT PARTİYE GÖRE

Demokrasiye ne kadar var?

25 sene serbest ve namuslu seçim için mücadele.

25 sene serbest ve namuslu bir seçimle iktidara geçmek için mücadele

25 sene iktidar partisi ile beraber hükûmete iştirak

25 sene iktidardaki muhalefetin, muhalefete geçen ik- tidarla mücadelesi

25 sene iktidarla muhalefetin anti-demokratik kanun- ları kaldırmak için anlaşmaları.

(Bu tarihten sonra bu siyasî mücadele müzelere inti- kâl edeceğinden insanlar bu tarihi kavgaları sık sık müzelere giderek seyredeler.)

T
TRUSTAV

Ölüm ticaretinin cilveleri

Ceneve'deki silâhsızlanma konferansı harp kundakçıları tarafından nasıl baltalandı

1927 yılınca Cenevrede Deniz silâhsızlanma konferansı toplandı. Bu konferanstan evvel Amerikan donanması müteahhitlerinden 10,000 er tonluk 6 kruvazör siparişi verilmişti. Bunların bedeli 53.000.000 dolar tutuyordu. Fakat Amerikan Meclisi henüz bunların tahsisatını ayırmamıştı ve Cenevredeki konferans başarı ile netice lendiği takdirde siparişler iptal edilecekti.

Konferans Hazıranda başlıya - caktı. Müteahhitler o senenin Martında toplandılar ve Amerikan hükümetinden bu siparişleri kopartmakta büyük hizmeti dokunmuş olan Shearer isminde bir adamı 6250 İngiliz lirası ücretle konfensa emülahit olarak gönder meğe karar verdiler; Shearer gazetelerdeki alâkaları dolayısıyla Konferans aleyhinde propaganda yapacaktı. Shearer; Amerikan donanmasının yüksek şahsiyetleri ile sıkı fıkı ababtı. Amerikan İnkilâbı Evlâtları Millî Cemiyeti, Millî Savunma Birliği, Millî Emniyet Derneği gibi milliyetçi derneklerle yakından ilgisi vardı. Shearer bu vazifesini daha iyi bir şekilde başarmak için gizli olarak çalışacaktı.

Geçen yazılarımızda bahsettiğimiz Amerikan kongre komisyonunun sonradan yaptığı tahkikat sırasında Shearer komisyon karşısında şu ifadeyi vermiştir:

Senatör Clark — Şiç açıkça donanma müteahhitlerinin mümessili olarak mı Ceneveye gittiniz?

Shearer — Hayır efendim müteahhitlerin gizli mümessil idim.

Senatör Bon — Mister Shearer bu vazifenizden dolayı hiç utanmaz mısınız?

Shearer — Asla!

Senatör — Müteahhitlerle olan alâkanızı neden gizlediniz?

Shearer — Çünkü onlar öyle emretmişlerdi.

Senatör Bon — Şimdi işin mahiyeti anlaşılıyor.

Konferans başlıyor

Konferans açılmıştı, Fakat ta başlangıçtan itibaren Amerikan delegeleri konferansı muvaffak olmaması için ellerinden gelenleri yapıyorlardı. O sıralarda hükümete temin olan Drew Pearson bu mesele hakkında komiteye şunları söylemişti:

«Donanma müteahhasırları ile Mister Shearer'in ta başlangıçtan itibaren konferansı muvaffak olmasın için çalışmaları nazarı dikkatimi çekiyordu.»

Mister Shearer Harp kışkırtıcı lığı faaliyeti hakkında 10 Mart 1928 tarihinde donanma müteahhitlerine yazdığı bir mektupta şöyle diyordu:

«19 Mart 1927 tarihinde Paris'e geldim, Paristeki münasebetlerimi yeniledim. Sonra Nisanın başında silâhsızlanma hazırlık komitesinde faaliyetime başladım. 11 Nisan 1927 de hazırlık komitesi muvaffak olamadan dağıldı, 20 Hazirandan itibaren Avrupa ve Amerika gazetelerinde konferans aleyhinde propagandaya başladım. Avrupa ve Amerikadaki gazetelere, kongre ve kabine üyelerine, Millî Cemiyetlere, tüccarlara, ve daha birçok yerlere makaleler gönderdim. Bu mesaim derhal neticelerini verdi. Cenevedeki gazete muhabirlerinin önderi oldum. Basından, millî cemiyetlerden ve Amerikan muhabetleri cemiyetinden aldığım mektuplar bunu gösterir.»

«Amerikan delegeleri beyanat vermektan çekindikleri için onlar namına basına ben beyanat veriyordum.»

1 Eylül 1927 tarihine kadar Cenevrede kaldım. Donanmaya ve gelecek siparişler aleyhinde söyleyecek olanlara karşı vesikalar topladım. Sonra hükümetlerin görüşlerini anlamak için İtalya ve Fransaya gittim. 29 Eylül günü tutarı 740.000.000 doları buluyor du.

İlde Amerikaya döndüm. 3 Ekim 1927 de Hearst (Meşhur gazete kralı) gazetelerinde konferans aleyhinde ilk seri makalelerime başladım. Bütün gazeteleri bu kampanyaya sürüklemeye muvaffak oldum. Parliamantonun Deniz silâhsızlanma konferansı hakkındaki bütün toplantılarına iştirak ettim ve millî cemiyetlere barışseverlerle nasıl mücadele edileceğini öğrettim. Bütün enerjimi donanma müteahhitlerinin yararına harcadım. Bu mesaimden müteahhitlerin fevkalade istifade etmesine eminim.

Mister Shearer'in çalışmaları meyvalarını verdi

Halkkaten Mister Shearer'in çalışmaları meyvalarını verdi; Cenevredeki konferans iflas eder etmez Amerikalı donanma müteahhitlerine 10,000 er tonluk sekiz kruvazör siparişi verildi. Sipari-

sin tutarı 740.000.000 doları buluyor du.

Siparişi alan müteahhitler evvelce kararlaştırıldığı üzere Mister Shearer'e hizmetlerini bdediler ve kendisine artık komisyonla çalışacağını söylediler.

Donanma müteahhitlerinin arklarını ifsa edeceğinden korkarak kendisinin uzaklaştırılacağını zanneden Shearer şantaja başvurdu. Müteahhitlerden 200.000 dolar sükküt hakkı istedi. Aksi takdirde dalaverelerini açıklayacağını söyledi.

Müteahhitler kendisini 1929 yılı Martına kadar ufağ tefek paralarla susturmağa çalıştılar ve kendisinden yeni hizmetler belediklerini söylediler.

Yeni bir hizmet daha

Shearer 1928 de efendilerine yeni bir hizmete daha bulundu: Günlü İngiliz Entelicens Servisine mensup birisinden ele geçirdiği vesikaları negretti. Halbuki bütün vesikalar bizzat Shearer tarafından tanzim ve tertip edilmişti.

Shearer'in kitabı Amerikada büyük kibr firtına kopardı ve silâhsızlanmanın en hararetili tarafları olan barış severler bile bu büyük şantaj karşısında korktular ve sindiler.

İşte meşhur dolandırıcı ve şantajcı Shearer'in kitabından bir parça:

«1914 denberi komünizm ajanları olan barışseverler, ileri görüşlü insanlar, sosyalistler, insanîyetperverler binlerce çeşit teşkilatlarla ve neşariyatları ile vatan sever Amerikalıları aldatmağa ve düşmana yardım etmeğe çalışmak (Devamı 4 de)

Haftanın

Balonları

Son Telgraf — D. Partinin gerek yolu belli oldu.

Nuh — Daba şimdi mi farkına vardın?

Vatan — Olup bitenlerin mâna sı nedir?

Nuh — Milletın başında boza pişirmekte devam etmek.

Cumhuriyet — Alelacele çıkarılması düşünülen kanun tasarıları.

Nuh — Tabii seçim kanunu başta!

Gece Postası — Genel af zaruridir.

Nuh — Hay ağzını öpeyim!

Hürriyet — Memleketimizi ziyarete gelecek hristiyan hacıları!

Nuh — Amerikaya giden Türk hacılarına karşılık olacak!

Son Telgraf — Süs için tek çivi çakılmıyacak!

Nuh — Cart kaba kâğıt!

Son Posta — Emin Soysal atom patladığı için C. H. P. ye girmiş!

Nuh — Parti değil, mübarek sığınak.

Son Telgraf — Urfa yağının beş il kırıldı.

Nuh — Bizim belimiz çoktan kırıldı, onu hiç düşünmüyorsunuz.

Vatan — Milleti düşünmüyenler.

Nuh — Başta Ahmet Emin Yalman!

Zaman — Başbakanın veciz hitabeleri!

Nuh — Mübarekler hitabe değil ehûtbe!

PROPAGANDA

Oltasındaki din yemi'ne DİKKAT!

Gazetelerden: —C. H. P. dini siyasete âlet etmektedir.

Marşal plânına göre demokrasi yapıcı ve satıcılarından dinin, siyasi ve iktisadi emellerinin tahakkuku yolunda ne suretle kullanılacağını öğrenen C. H. P., derhal hümmal bir faaliyete girişmiş, taziyik ve oyalama numarasında olduğu gibi, bu yarıştta da akıl hocalarını fersah fersah gerilerde bırakmıştır.

6 oklu kâğıtlarına karınca, yangın, kurak, sel dualarını bastırıp cahil halka dağıtan, liderlerinin söz ve hareketlerini, hadisten, meclleden hattâ Kur'andan âyetler göstererek kitabına uyduran din bezirganları Ordu C. H. P. kongresinde bu mealde Ulus matbaasında basılmış bir hezeyannameyi üyelerine sunmuşlardır.

Nerede ise bozuk icraatını zorla kabul ettirmek için yalan yere fetva çıkarttırmaya işi vardırıan, memlekette iyi ve ileri ne varsa hepsini baltalayan bu parti, bir de üstelik sıklıkla, hâlâ inkılâpçı, laik, demokrat ve halkçı olduğunu iddia etmekte ve kendisine kurtarıcı, ko ruyucu süsü vermektedir.

Yukarıdaki anayasamıza aykırı icraatı ile durmadan Türk Ceza Kanununa göre suç sayılan hareketlerde bulunan ve irticaî her yönden körükliyen C. H. P. nin propaganda oltasına ilistirdiği din yemi ne dikkat!..

fikirsizliğini, kırk yıldır Babâli kaldırımlarını aşındırıldığı halde iki kelimeyi bir araya getirememesine ağlardın!

Fransızcada «jurnal» gazete demektir, ama Türkçede (jurnalci) nin gazeteci demek olmadığımız herkes bilir.

NUH

Nuh çarpıyor

(Başarısız 1 inçide)

Bu hayrete asil biz şaşık doğrusu: Neden bu memlekette emperyalizmle, softalıkla, vurgunçulukla, gerilik ve şarlatanlıkla mücadele eden bir gazete çıkamamış? Bunu da biz anlamıyoruz. Yoksa bay İnsekte göre Türkiye bu ifritlerin yüzde yüz hüküm sürdüğü bir diyar mıdır?

Su katılmamış demokrat (yani demokrat partisi) Son Postanın bu kötü niyetli acemi yazarı sözünü söyle bitiriyor: «Bu mecmuanın neşrine müsade edildiğine için ağhyor!»

İlahi çaylak! Eğer sende böyle bir kabiliyet olsaydı, kendi

Nuh Dede Eliyle Dokumacı Ahmede

MEKTUP

Ahmet Usta;

Kuzum ne diyon şu seçim işine? Kahvede Memo Durmuş iyi Kavga etti Şehbender Şerifle... Şehbender Şerif deyyusun biri, emme Cehepeyi çok dutuyo... Diyokine, Cehepe seçimi kazandı diyo, bitti diyo, oldu diyo... Memo Durmuş dayanamadı, ulan bu işte bi çıkarım var ki senlik ediyon dedi. Kahvacı var dedi, Cehepe kazanırsa bir tü-tüncü açtıracaamış Şehbender. Kendin ikrar eylemedin mi deyyus, doğrusu söyle... Şehbender elbette dedi, Cehepe herkese, bütün vatana tü-tüncü dükkânı açtırır dedi icabettiğinde, fedakerliği bitirmiş Cehepe, yaşasın! dedi Şehbender. Memo Durmuş çok dellendi bu lâfa, Kelle dedi neymiş şo Cehepeye fedakerliği? Şehbender coook dedi, Emeliken gâvırına öylesine rakı ziyafeti çektikine, tüm Emelikenler Cehepeye geçti, Ulusta foturafları vardı, görmedin mi, Cehepe bilmemney ziyafeti çekti deydi. Bunlar hep fedakerlik oğlum dedi Şehbender. Peki, Memo Durmuşu hayrı dokundu mu Cehepenin dedi Durmuş...

Sürünüyoruk, umurunda mı Cehepenin, Demirkıratın, Millet fırkasının... Hangisinin hayrına gördük ki tutak baba... Emeriken gâvırı Cehepeye geçer elbet, neden geçmesin bezirgan oğlu bezirgan, bilir işini, Salih ağa Cehepeye geçer elbet, neden geçmesin üç köyü var, bilir yolunu, pavlikeci Ferhad ağa Cehepeye geçer elbet ne den geçmesin, Cehepeden iyisini mi bulacak, Demirkırat dersin Cehepenin eşi, al birini, vur ötekine... Şehbender öyle değil dedi, seçimde senin reyin beş lira ederse bi diye ceen kalırmola?... eFedekerlikse fedekerlik, bi diyeceen kalırmola?... Kalır ya dedi Memo Durmuş, on yılda bir beş liralık yatıracak, Allahın günü imanını gevretecek yağma yok, reyimi hı rıbar alamaz.

Almasın alır ya, hebarın bilemez dedi kahveci... Heya dedi Şehbender, hey, rebbenâ hakkı için alır, hani Cehepe nezaket gösteriyo da soruyo sana, reyini verir mi deydi... Heç ehtiyacı yok reyine, kimsenin reyine ehtiyacı yok yoğunsa, emme ne var ki fedekerlik ediyon, bö-yüklük, gel diyo, oğlum diyo, dattılıklar ver şo reyini, sen kilin diyo, şunu sandığa atacaasan at, dik kafalılık yaramaz insana, mihtara işin düşer elbet, gün geliri iyi kuzu kötü kuzudan seçilir, kövde hayvan çalmır biri vurulur, mihtar senden şüphelenir, nahiyeye giden, nevcutlu giden nahiyede ağır ceza yok, yürürmüsün on saat vilâyet merkezine... Şahitlerden biri rapor göndertir, haydi gerisin geriye baştan... Memo Durmuş, gönlüm olmadıkça kimsey alamaz benden dedi, reyim rey, dediğim dedik, boşuna çeneni yorma, hemide madem reyime ehtiyacı yokmuş, getsin Emelikeden rey alsın, anladım mı... Benim reyime ehtiyacı yoğunsa benim de kendisine ehtiyacım yok Cehepenin... Akım yattı Memo Durmuşun lâfına. Sen ne diyon?

Veli YILMAZ

M. VERDU

Senenin en büyük sinema hâdisesi

FILMİN MEVZUU:

Bu hafta İstanbul sinemalarından ikisinde birden Şarlo'nun M. Verdu adlı filmi gösteriliyor:

M. Verdu, mütevazî ve namuslu bir banka memuru -dur. Otuz sene bankada çalışır. Büyük bir mallı buhran neticesinde banka kapanır. Verdu işsiz kalır. Karısı ve bir çocuğu vardır. Uzun müddet iş arar, bulamaz. Nihayet kendisine bir iş bulur: Zengin dullarla evlenip servetlerini eline geçirdikten sonra onları öldürmek. Ardı ardınca kaybolan bu kadınların akibeti hakkında bir ip ucu elde edilemez. Şarlo bu suretle kazandığı paraları muhtelif işlere yatırır. Artık zengin bir adamdır. Fakat, dünyadaki büyük iktisadî buhran başlar.

İtalyada faşizm, Almanyada nasyonal sosyalizm meydana çıkar. (Filmde Hitler ve Musolini nutuklar verir). Her tarafta harp hazırlıkları görülür. İflâslar, intiharlar başlar. Bu ara Şarlo da iflâs eder. Karısı ve çocuğu bir bombardımanda ölür. Artık mücadele etmekte bir mâna bulmayan Verdu adaletle teslim olur. Muhakemesinden sonra giyotinle ölümüne karar verilir.

FILMİN TENKİDİ:

Şarlo'nun sırf güldürmek için hazırlanmış olan eserlerinde bile bir fikir vardır. Burada bu fikir birinci derecede ortaya çıkıyor, komik unsur ikinci plâna atılıyor. Kapitalist âlemindeki iş adamı (Businessman) karikatürize ediliyor.

Garp dünyasının içinde yaşadığı kör kazanç sistemi içinde aslında namuslu bir insanın çok çocuğunu yaşatmak için bazan cinayet ve soygunculuğa da baş vurmak zorunda kaldığını gösteriyor.

Şarlo, filmi muhtelif sahnelerinde, bu zengin kadınları öldürme işini, her hangi bir iş adamının kendi işini yaptığından farksız bir şekli de yapmakta olduğunu ifade ediyor ve bunu sık sık tekrar ettiği bu «Businers» dir, demek suretiyle anlatıyor. Bundan maksadı iş adamlarının (Businessman) kazanç için nasıl her vasıtayı meşru saydıklarını göstermektir. Nitekim, yakalandıktan sonra, mahkeme sahnesinde savcı, kendisinin zeki bir insan olduğunu, fakat zekâsını kötüyeye âlet ettiğini söyledikten sonra son sözü Verduya bırakıyor. Verdu, müdafasında suçlarını inkâr etmiyor. Bunları hangi şartlar içinde ve niçin yaptığını izah ettikten sonra birkaç kişiyi öldürmüş olanlardan hesap sorulduğu halde, milyonlarca insanı bir anda öldüren harp kundakçılarından ve ölüm ticareti yapanlardan kimsenin hesap sormadığına hattâ bunların kahraman tanındıklarını acı ve alaylı bir şekilde anlatıyor...

Şarlo bu en son filminde Asri Zaman'ar ve Diktatörden sonra, sanatının en yüksek noktasına erişmiş görünüyor. O kadar ki eserin yalnız senaryosunu değil müziğini de kendi hazırlamıştır. Bu müzikte bile eserin atmosferine uygun bir canlılık vardır.

M. Verdu tipini, kurnaz işini tam mânâsıyla makinalaştırmış bir iş adamı gibi yapan, sonra ödüreceği zengin, manyak kadınları en boş, gülünç romantik lâflarla kandıran kaşarlanmış zanpara tipini usta bir virtüözlükla yarattı. Burada en büyük hususiyet Şarlo'nun daima görmeğe aştığımız kendi tipinden çıkarak hiç de komik olmayan yepyeni bir tipte bütün hicivci dehasını göstermesidir. Bu filmde felâketlere sebep olan kapitalist sistem merhametsizce hicvediyor. Verdu tipi kötülükleri aşip daha ileri bir hayat için mücadele etmek iddiasında olan bir tip değildir. Verdu bugünün garp dünyasında içinde yaşadığı cemiyet sisteminin kötülüğünü, insana aykırılığını gören fakat onun kurbanı olan orta sınıftan insanların mukadderatını temsil etmektedir. Bunu, Verdu polise teslim olmağa karar verdiği zaman karısı ve çocuğunu kaybettiğini söyledikten sonra; «artık mücadeleye devam etmenin hiç bir mânâsı kalmadı!» sözleriyle ifade ediyor. Ve ölüme gidiyor. Bu nefice Şarloyu tenkit için bir sebep olamaz. O bize bu şeklide bugünkü insanlığın çöken bir parçasını merhametsiz bir realizmle göstermiştir.

NEYİ SEÇTİLER

Atıf İnan: Milyonları seçtim.
Celâl Bayar: İnönüyü seçtim.
Behçet Kemal: Şadırvanı seçtim.
Peyami Safa: C. H. P. yi seçtim.
Necip Fazıl: Timarhane-yi seçtim.
A. Emin Yalman: Tru-

mani seçtim.
Hüseyin Cahit: Harbi seçtim.
Şemseddin Günaltay: Türbeyi seçtim.
Cemil S. Barlas: Marşalı seçtim.
Ömer Rıza Doğrul: Meyhaneyi seçtim.
Hamdullah Suphi: Dede-mi seçtim.

Sulh sever devlet!

Şu dünya savaşı bittiği günden, dakikadanberi insanlığın ne rahatı, ne huzuru kaldı. Ortalığı bir kılıç şa kurtısı bürüdü ki deme gitsin. Her gün savrulan tehdidin bini bir paraya. İşin en garip veya en korkunç tarafı da bütün bunların sulh, sekün uğruna yapıldığının tekarlanması.

Bir takım devletler, büyük merasimle, alâyişle, imzaladıkları Birleşmiş Milletler Anayasasını hiçe sayarak, genel kurmaylarını birleştirerek bir takım askerî plânlara yapmakta, elbirliği ile tepeden tırnağa silâhlanmaktadır. Bunun gayesi nedir, biliyor musunuz?.. Sulhseverlik...

Yine bir takım devletler, faşizme karşı açılan harpte kurulmuş olan bu birliği bozmuşlar, mağlûplar hakkında varılan anlaşmaları ayakları altında çiğnemişler, intikam ve harp tohumlarının yeniden atılmasına göz yummuşlardır. Bütün bunların gayesi ne midir? Sulhseverlik...

Soguk harp ismi verilen bir dalga ile, eski müttefiklerin içtimal, iktisadî kalkınmaları baltalanmağa, bu top raklarda isyanlar çıkarılmağa, çalışılmıştır. Fakat, kötü gibi görünen bu hareketlerin, en mukaddes bir gayesi vardır, demokrasi ve sulhseverlik...

Öyle ya, bilmem kaç mil yarıklık dev bütçelerinin yüzde yetmiş birini harp masraflarına tahsis etmek sulha hizmet değil de nedir?

İşin dahası var, iyi kalbli bütün insanlığın refahından ve saadetine başka bir şey düşünmeyen Amerika, bu yılki bütçesinde atom bombasının imaline, ilmi araştırmalara, tâlim ve terbiyeye ayırdığının iki misli, bir para tahsis etmiştir. İşte, yüreklerimizi ferahlatacak bir haber.

Büyük Amerikan sayesinde, dünya üzerindeki bir sürü mutlu şehir, Nagazaki ve Hiroşimanın mesut akibe tine uğrayacaklar, demektir. Oh!.. Kekab!.. Biz de bir ağzdan «Yaşamın Amerikan sulhu!» diye yurtına yirtına bağıracağız!

Acayip bir tıtip

1947 de basılmış olan İstanbul rehberinin 427 inci sayfasında «Dünyada Tarih yaratan simalar» adlı bir kitabın reklamı var. Bu kitapta adı geçenlerden bazılarının resimleri atnalı şekilde dizilmiştir. Nahn bir ucun da mister Truman'ın öteki ucunda da Miss Fravunu Ramses'in resimleri var. Bu bir tesadüf müdür? Böyle diyemiyecemiz Zira B. Ali Kadri Anı (eserin müellifi meçhul!) kitabını reklam ederken «... ikinci dünya harbini idare eden hükümdar ve diktatörlerin harikulâde kudret ve iradelerinin her sahada tahlil ve tenkidlerini ihtiva eden emsalsiz (17) eser «diye bahsediyor.» Hadi bunu bir tırafe bırakalım; Fakat Hitler'in resmini Rooseveltle, Atatürk'ün resimlerinin üstüne oturtulmasına ne buyururuz?

Çelebi böyle olur bizde muhtariyet dediğin!

Gazetelerde okumaktasınız her halde: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi meclisi profesörlerinden Ali Canip Yöntemle İsmail Hikmet Ertazlan'a birer iltih tar cezaları vermiş!

Hani kırk yıllık saç ağarmış hocalar mektepte yaramazlık eden afacanları yıldırım ister gibi ceza vermek ve üstelik bunu gazetelele elâleme duyurmak tuhaf şey doğrusu! Bunu bir tarafa bırakalım da, bakalım bu ceza alan profesörlerin suçu ne imiş? Akli miza ilk önce bu zatların derslerine muntazam gelmedikleri, talebelerle lâyıkile meşgul olmadıkları filân gibi şeyler geliyor değil mi? Hayır efendim! Beyhude kafa yormayın; bulmanıza imkân yoktur: Bu iki üniversite profesörü gazetelerde birbirleriyle münakaşa ettikleri için birer adet iltih tar cezası almışlar!

Universitemiz muhtar olduktan sonra doğrusu ya çok esassız işler yaptılar. Evvelâ Ankara Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesi abuk sabuk sokak dedikodularına uyarak -ve hattâ uydurarak- üç öğretim üyesi hakonda - O zamanki Maarif Vekili Bay Sirer'in «emrile» ihraç kararı vermişti. Şimdide İstanbul Üniversitesinde birbirleriyle münakaşa ettikleri için iki profesöre iltih tar cezası veriliyor.

Universitelerimiz «muhtar» -sözüm ona hür- olduktan sonra hocalara sırmalı dübbeler giydirdi. Bari bağlarına birer de sarık -veya kavak- giydirilse de manzara tamamlansa! Böyle olursa «münakaşayı» cezalandıran «medrese» havasına daha iyi uyulmuş olurdu.

İBİBİKÜŞÜ

Dünya halkları barış için savaşıyor!

(Baştarafı 1 içinde)

çarelere baş vurularak Amerikalıların eline düşmesinin önüne geçileceği de konuşuldu bu konferansta.

Kör Döğüşü:

Kurucuları düzen temelden bozuk bu efendilerin. Bir işin temeli bezirgânlık oldu mu, çekiver kuyruğu nu. Ne yapsalar, ne etseler birbirlerinin başını yiyorlar eninde sonunda.

Bir taraftan o buhran denilen afet de geliyor. Bak Amerikan bütçesinde 5 milyar fazla açık var. İssizlik Amerikada da baş göstermiş. Tek çıkar yol el ele verip yeni bir harp açmaktır.

Barış kuvvetleri:

Ama, dünya halkları uyumuyor. Geçen yıldan beri, dünyanın dört bucağında -Türkiye, Franko İspanyası gibi bir kaç memleket hariç- barışın korunması için gereken bir mücadele başlamıştır. Konferanslar, mitingler yapıyor; dergilerle, broşürlerle, gazeteler, kitaplarla harp kışkırtıcısı Anglo-Amerikan bezirgânlarının çevirdikleri dolapları, bir bir anlatılıyor.

Yarınımız, uyanıklığımızı za bağlıdır. Bu hafta İtalyada ve Fransada göze çarpan halk hareketlerini bu zavıye den, yeni harp kundakçılarına karşı barış cephesinin bir tepkisi olarak görmek ve mânalandırmak gerektir.

RADYO

İnce saz: : Okuyan, İstanbul vali belediye başkanı Profesör Doktor Fahrettin Kerim Gökay,

— Karga da seni tutarım aman-karanfil oylum oylum geliyor selvi boylum.

Marşal plânı nedir?

Bir okuyucumuz soruyor: «Her gün her yerde işitiyoruz, sizde bo yuna bahsediyorsunuz: Marşal plânı nedir? Ben bugüne kadar kafa yordum, gazetelerden bir şey anlayamadım. Acaba bunu benim anlayacağım şekilde anlatmanız mümkün mü?»

Cevap: Evet mümkün, Marşal plânı kısaca şudur: Meselâ sen bir bakkal olsan ve ben de senin müş terin olsam. Her hangi bir sebeple benim başıma bir felâket gelse. Cebimde metelik kalmasa, Tabii senden mal almayacağım için için kesat gidecek. Bu durumda sen iki şeyden birini yapacaksın:

1 — Ya alışveriş yapmadığım için geçinemiyerek dükkanımı kapayacaksın.

2 — Yahut da ya bana faizle bobç para verecek ve beni senden mal almağa mecbur edeceksin ve ya parası sonradan ödenmek üzere veresile vereceksin.

Tabii sen ikinci şıkki tercih edersin. Gerçi derdinin kat'i çaresi değildir ama hiç olmazsa bir müddet daha benim sırtımdan geçinirsin.

İşte Amerika İkinci dünya harbinden sonra Avrupaya İkinci şekilde kredi açtı. Bunun adına Marşal plânı diyorlar, Tarif etmek lâzım gelirse Marşal plânının gayesi kısaca. Harpte büyüyen Amerikan sanayine pazar bulmak, Avrupa devletlerini borçlandırmak kendisinden mal almağa mecbur etmek ve borçlanma için kabül ettireceği şartlarla bu memleketlerin idaresini ele geçirmek ve nihayet onları en iyi pazar olan harbe sürüklemektir.

ölüm ticareti

(Baştarafı 3 cü de)

tadırlar. Amerikan hükümetine muhalif olan devlet adamları, senatörler, bankerler, avukatlar, aktörler, rejisörler ve yazarlar; kadın ve erkek bir çok Amerikalılar bu Amerikan aleyhtarı teşekküllerle ilgilidirler. Bu memleketteki meşhurların isimleri nutukları mazileri Moskokvadan emir alan; cemiyetlerde; orduda; mekteplerde; bankalarda; köylülere arasında, sinema sanayinde ve hayatın her sahasında, gizli gizli çalışan bu ajanların elindedir. Amerika kendi emniyetine karşı girişilmiş bulunan muazzam bir gizli tecaviz karşısındadır.

(Amerikan politikacılarının son zamanlardaki nutuklarına ne kadar benziyor!)

Sahibi ve bu nüshada yazı

işlerini fiilen idare eden:

NAHİT ÜSTEMİR

İdare Yeri:

Ankara Cad. No: 37, kat: 3

Mektup Adresi:

Posta kutusu 12, Tophane,

İSTANBUL

ABONE ŞARTLARI:

Seneliği: 480 Krş

Altı aylığı: 240 Krş

ANIL Matbaası